

Słoneczne zabawy z logopedią - głoska S

Najczęściej spotyka się międzyzębową i boczną realizację głosek s, z, c, dz.

Dość często przyczyną nieprawidłowej realizacji głosek s, z, c, dz jest niezdolność do wytwarzania **rowka w linii środkowej języka**, co powoduje, że powietrze wydostaje się z jamy ustnej szerokim strumieniem. W takich sytuacjach ćwiczenia wstępne należy rozpocząć od wytworzenia rowka na języku, co można uzyskać poprzez ćwiczenia dmuchania przez rurkę i do rurki, naukę gwizdania.

Podobnie postępuje się przy **sygmatyzmie bocznym**, z tą różnicą, że główny nacisk kładzie się na właściwy kierunek strumienia powietrza (tj. w linii środkowej języka, a nie w kierunku bocznych zębów), poprzez wykonywanie ćwiczeń dmuchania na wprost.

Co się dzieje z buzią podczas wymawiania głoski S?

- Język leży płasko za dolnymi zębami, jego czubek dotyka dolnych jedynek a boki przylegają delikatnie do górnych zębów
- Zęby są zbliżone
- Wargi rozchylone –uśmiechamy się szeroko

Sposoby wywołania głoski S

- Rozpoczynamy od metody wyjaśnienia ułożenia narządów artykulacyjnych: język leży za dolnymi zębami, tworząc rynienkę podobnie, jak podczas dmuchania, wargi natomiast rozchylają się, tworząc łagodny uśmiech.
- Instruuje się dziecko, aby czubek języka włożyło między zęby, następnie prosi się je, żeby dmuchało przeciągle w linii środkowej (np. na wskazujący palec ustawiony przed ustami), prosi się dziecko, by w czasie dmuchania zbliżyło zęby do siebie, rozciągnęło usta w uśmiechu i stopniowo wycofywało język za zęby (logopeda może pomóc dziecku cofnąć język za pomocą szpatułki).
- Wykorzystuje się tu fakt, że głoska t wymawiana mocno, przeciągle i z może przekształcić się w głoskę c. Poleca się dziecku, by oparło czubek

języka o wewnętrzną powierzchnię dolnych siekaczy, a zęby zbliżyło do siebie. Następnie prosi się je, by wymawiało długie t, z jednoczesnym rozciągnięciem kącików warg lub wyszczerzeniem zębów. Pozostałe głoski tego szeregu wywołuje się następująco:

- przedłużanie głoski c pozwala uzyskać s,
- głośne wymawianie c pozwala uzyskać dz,
- głośne wymawianie s pozwala uzyskać z.

Spółgłoskę S wywołujemy najpierw w izolacji ,a kiedy jest prawidłowa ,to z samogłoskami .

Nie spieszymy się i nie pomijamy kolejnych ćwiczeń .Głoska S musi być dobrze utrwalona ,gdyż jest ona podstawą całego szeregu : s,z,c,dz.

- S z sylabami : sa, so,Se, su,sy
- **W nagłosie wyrazów:** sala ,sałata, sanki, samolot, samochód, sandały, sarna, sobota, soda, sople, sowa, ser, seler, sukienka ,surowy, suchy, sól, syrop, synek

suchy ser, surowy ser

- **W śródgłosie wyrazów :**
masa, kasa, klasa, pasek, piasek, basen, fasola, osa, kosa, włosy, wąsy, mięso , las, nos, kłos, pies, lis
samochód osobowy
- **S ze spółgłoską :**
schody, sklep, skakanka ,słoma , słoik, smutny, smoła, snopek,
spodek, spodnie, stół, stopa, stary, stodoła, studnia, sweter
stroma schody
stary stół
sklep sportowy
smaczna sałata
spokojny piasek
sypki piasek

laska, maska, deska, miska , masło, list, most, pasta, miasto, pusty,
usta, kapusta, sos, sasanka, sosna

- **Utrwalenie w wyrażeniach dwuczłonowych:**

kostka masła

pusty słoik

wysoka sosna

wąski pasek

jasne włosy

sosnowe deski

- **Utrwalenie w zdaniach :**

Stefek ma sanki.

W sklepie sprzedają sałatę .

Na stole stoi słoik.

Na półmisku jest mięso.

Na basenie jest wesoło.

Lis ucieka do lasu.

Na stołku stoją sandały.

Nad sadzawką rosną chwasty.

W stodole są snopki słomy.

- **Utrwalenie w zagadkach:**

Jaka to głowa,

Duża lub mała

Z zielonych liści

Składa się cała?

Jest biała .

Siedzi w tubie .

Zęby czyścić nią lubię.

Sosnowy ,dębowy

Stary lub młody

Rosną w nim grzyby

Rosną jagody.

*Wszystkie pojazdy na świecie
muszą mieć koła, jak wiecie.
A te, nie mają ich wcale!
I zimą jeździ się na nich wspaniale.*

*Jest dziurawy, lecz tych dziurek
nigdy nie łatamy.
My kroimy go w plasterki
i z chlebem zjadamy.*

*Często nocą w lesie gości
i symbolem jest mądrości.*

*Chodź nóg nie posiada,
szybko pędzi szosą,
bo nie nogi ale koła
po szosie go niosą.*

- **Utrwalenie w wierszykach**

„ Sa jak sałata”

Sa sa sa, se se se

pani powtarza wciąż:

sa sałata

se sekuna

sy syrena

so sobota

su sukienka

Dalej słyszę znów :

asa klasa

ese wesel,

ysy łusy

oso boso

usy kusy

A na koniec jeszcze raz:

As bas

es stres

ys zgryz,

os włos

us i mróz

Us i mróz.

„Smok w sklepie”

Smok do sklepu był wysłany

po dwie miski, ser, banany.

W sklepie spotkał dwa jagnięta,

o sprawunkach nie pamiętał.

Mama smoka posmutniała,

tak sprawunki skwitowała:

Nie ma sera, nie ma misy.

Oto notes. W nim rób spisy

„Pan Sum”

Mówi nurek do suma:

„Sumie! Co pan sum umie,
tak w sumie?”

A sum nic- wąsem machnął
i wodę dalej sunie.

Woła nurek do suma:

„Panie Sumie!
Nic a nic pan nie umie,
tak w sumie?”
A sum nic- tylko sunie
i sunie...
Bo słów ludzkich nie rozumie.
Tylko sunie.

„Słówka”

Zapytała mądra sówka
- Jak piszemy trudne słówka:
stół, klasówka, suwak, pustka,
sum, truskawka, sokół, chustka?
i pytała ciągle sówka:
Jak piszemy trudne słówka:
Sówka, pusty, mus i usta
i spódnica, i kapusta.